

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

CONCZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
 miesięcznych i zamiejscowych
 Równie Rb. 6.—
 Półrocznie „ 3.—
 Kwartalnie „ 1.50
 Miesięcznie „ 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-jej wieczorem.
Redaktorzy redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone i góry ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie. **Prenumeratę i ogłoszenia** w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie w Warszawie: Biuro Dzienników Ugra, Wiersbowa 8. Dom Handlowy L. i E. Metal i S-ka Krad. Przed. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i E. Metal i S-ka, Biuro ogłoszeń T. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w S. nowou W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k. Reklamy i Nekrologa za wiersz 20 k. Nadsyłane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.
Prenumeratę na „Goniec Częstochowski” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **A. Nowakowski.**

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” na terenie Zagłębia Dąbrowskiego jest p. **Wacław Buda-** (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Reprezentacją „Gonia Częstochowskiego” na Ziemię objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”.

W teatrze miejsowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.
 Oddział I. **Manewry kozaków dońskich; Spotkanie prezydenta Falióresa w Sztokholmie Dorozka-
 zu przedzej.** Oddział II. **Idylla indyjska** (dram. w kol.); **Miłość amerykanki.** Oddział III. **Tresura psów; Hypnotyzujący służący; Łatwozapalne serce.**
 Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Gale-
 rja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płać połowę.
 Dyrektor **B. Zarzecki.**

Lekarz dentysta Grejniec
 przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
 Aleja № 10, dom p. Rajch erowej, gdzie skład apteczny p. Nenfelda, telefon № 103.

KALENDARZ ZYK.
 D. 13 Października.
 Imiona chrześcijańskie: dziś Edwarda Kr. W., jutro Wincentego Kadł.
 Wschód słońca: godz. 6 m. 16, zachód słońca 5 m. 15.
 Ubyte dnia: 5 godzin 44 minut.
 Wiadomości historyczne: 1282. Zwycięstwo nad Jadz-
 wingami.—1633. Śmierć metropoli lity Piłareta Romano-
 manowa.—1833. Otwarcie teatru Rozmaitości.

Socjalizm we Włoszech.

Z powodu zjazdu socjalistów niemieckich w Norymberdze mieliśmy sposobność mówić o ewolucji, przez jaką myśl socjalistyczna przechodzi obecnie niemal że we wszystkich krajach. Potwierdzenie tej tezy daje nam przed kilku dniami zakończony kongres socjalistów we Włoszech.
 Socjalizm włoski skłaniał się dawniej ku anarchizmowi i federalizmowi. We Włoszech, nie tak dawno zjednoczonych, powstał był sil-

ny partykularyzm prowincjonalny; następnie działał tam wpływ osobisty Bakunina, a wreszcie należy nadmienić i to, że pierwsi rekruci z inteligencji dla myśli socjalistycznej we Włoszech z 1870 roku, t. j. zaraz po przyłączeniu Rzymu do państwa, z jednej strony z przeszłości uznawali tylko tradycję rewolucyjną, a z drugiej strony odnosił się zbyt krytycznie do ruchu politycznego wobec wielkiej nędzy robotnika rolnego w Lombardji i kopalnianego w Sy-cylii.

Kierunek socjalizmu rewolucyjnego przeważał nawet upadek anarchizmu. Zjawiał się był ostatnimi czasy prąd t. zw. socjalizmu integralnego, obejmującego wszystkie przejawy życia społecznego), który, przyznając konieczność akcji parlamentarnej, nie wyrzekał się akcji rewolucyjnej i nie zrywał z tak zwanym syndykalizmem (t. j. ruchem zawodowym) rewolucyjnym. Jednym z wybitniejszych przedstawicieli integralizmu jest profesor Henryk Ferri, uzoen kryminologa Lambroso'a i sam zajmujący wysokie stanowisko w nowszej nauce prawa karnego. Główny organ partji, dziennik „Avanti” (Naprzód), znajdował się do dziś dnia w rękach przyjaciela Ferri'ego popularnego we Włoszech pisarza, Glundo Morgari'ego.

Na kongresie tegorocznym zarówno integralizm, jak i syndykalizm rewolucyjny musiały ustąpić miejsca socjalizmowi reformatorskiemu, t. j. umiarkowanemu. Pan Rigola z od-

wagę cywilną godną podziwu wykazywał zgubny wpływ polityki strajków robotniczych. Jeszcze dalej poszedł znany adwokat Turuti, poseł w parlamencie włoskim. Jego rezolucja została przyjęta przez delegatów, reprezentujących 18,252 członków partji na 29,207 ogólnej liczby członków, którzy kongres odesłali przez delegatów swych.

Rezolucja Turuti'ego potępia syndykalizm rewolucyjny, myśli o znowie powszechnej i w ogóle politykę z zasady opozycyjną. Zaliczono natomiast politykę reform stopniowych i sojsusz z wrońciami stronnictwami burżuazyjnymi. Po stronie Turuti'ego stanął poseł Costa, dawniej przewodca anarchizmu w sterowaniu Bakunina.

Daleko charakterystyczniejszą jeszcze dla ocenienia zmian w kierunku socjalizmu włoskiego jest rewolucja literacka, jaka zaszła w kierownictwie pisma „Avanti”. Wobec potępienia, jakiego doznał integralizm, złożył redakcję organu partyjnego Morgari, który był następcą i zastępcą prof. Ferri'ego. Miejsce Morgari'ego zajął poseł Leonidas Bistolati, jeden z najwięcej szanowanych parlamentarzystów z lewicy włoskiej. Bistolati w izbie poselskiej był przeciwnikiem wszelkiej taktyki krzykliwej oraz opozycji, rzekomo zasadniczej. Jest on umiarkowanym wśród umiarkowanych socjalistów włoskich.

Stronnictwo przygotowuje się obecnie do przyszłej akcji wyborczej. Zredukowawszy

KARMEN.
DZIKUSY.
 Sceny z życia robotników w porcie Odeskim.
 — Hej! Hej! Wery good! — wykrzyknął po angielsku.
 — Panowie! — wygłosił, proząc gościami o milczenie, jeden z węglarzy o rozumnej, chociaż rozlanej twarzy, przytem łysy zupełnie — wasty nasze nie wyzerpały wszystkiego. Pozwolę sobie dodać dwa lub trzy toasty.
 — A, „Bismark!” — zaczęto go drażnić — pewno za zdrowie „złodziejasków” wypijesz, a może już za jednym zamachem i za „bekasów”
 Złośliwe żarty i uwagi nie zbiły z tropu szatara.
 — Wstydy! — mówił dalej podniesionym głosem — zapomnieliśmy i pominieliśmy tych, którzy troszczą się o nas „dzikusów” i o porcie...
 — Wira po mało, majna bandal! (ostrożnie, uważnie) — krzyczała kompanja.
 Mówca musiałby rzec się głosu, gdyby nie poparcie pewnego sąsiada z blyszczącymi oczkami, w kurcie narzuconej na piecy, atlety-tragarza.
 — „Dzikusy,” uspokójcie się! Pozwólcie człowiekowi mówić, bo wam kości potamie! — huknął i uderzył kufakiem w stół z taką siłą że aż w całym szynku się rozległo.

— A, „kozak!” (awanturnik).
 Towarzystwo się uspokoiło.
 — Mów! — zwrócił się do „Bismarka”.
 „Bismark” podziękował mu wzrokiem, ośmielony, ciągnął dalej czystem poprawnym językiem:
 — Powtarzam, wstydy! Nie oceniamy współczucia i dobrej woli. Piję za zdrowie dobrego portowego, za zdrowie mechanika z gazowni, który kam pary udziela, za sanitarne towarzystwo portowe, które nam na Boże narodzenie choinkę szycjuje. Daj Boże im za ludzkie uczucia — zdrowie, a towarzystwo sanitarne niech się pomyślnie rozwija! Hura, panowie!
 — Wira, hura! — jednogłośnie krzyknęła kompanja.
 — Kostia, dlaczego nie pijesz? spytał „Bismark” swego sąsiada, trzydziestoletniego węglarza, ze zwracającą uwagę delikatną i sympatyczną twarzą, pokrytą maską z pyłu węglowego.
 Kostia milczał ponuro i patrzył ciemnymi, marzycielskimi oczami przed siebie, utkwivszy wzrok w jeden punkt.
 Na głos kolegi drgnął. Oderwał oczy, zwrócił je na towarzysza i na pytanie odpowiedział ciężkiem, z pod serca idącym westchnieniem.
 — Dlaczego nie pijesz? — zaczęli go indagować wszyscy.
 Kostia był ubliżenemu kompanji, dobrym i inteligentnym kolegą, przeto jego smutki i radości podzielałi wszyscy.

— Co takiego, o co chodzi? — przysiadł się do niego i indagował „Bismark”. — Znowu tękniesz za „stolicą”. Tak, rozumiem! Przypomniał sobie przeszłość, chciałbyś przebywać w towarzystwie trzeźwych ludzi, mówiłeś mi o tem wczoraj.
 — Tak, tak! — szepnął Kostia z marzycielskim wyrazem. — Tak żyć, jak obecnie, po szyję w brudzie i pokryty „bekasami”, nie mam siły więcej. Ratunek na „górze”. Trzeba uciekać!
 — Do miasta?
 — Tak, do miasta, bo się uduszę. Duszno mi wszystko mi tutaj zbrzydło. Obmierzały „obzorka”, „gazownia”, wszystkie te przytulki, szynki i karczmy. Błoto tu wszędzie, wciągnęło mnie ono, ale wydobędę się, muszę się wydobyć. Doryć tego obnoszenia swych nie-szczęść po szynkowniach. Pogodziłem się z przeszłością. Siłyszysz, pogodziłem się. Nie jestem już nieszczęśliwy, uraz zapomniałem. — Wszystkim wybaczyłem. Wszystko zapomniane, utopione. Teraz chcę żyć. Ale nie życiem „dzikusów”, nie mijającego się lata całe, nie zmieniającego bielizny, nocującego dzisiaj w wagonie, jutro w klepkach, a nawet pod gołębniem lub w śmietniku. Wania! przecież „tam” inny świat. Tam na „górze” pięknie!..
 — Pięknie! Patricze no! — przerwał mu „Bismark” z gryzącą ironją. — Mówisz, że tu kał a tam, tam co? Czy nie ten sam kał, to samo błoto, a pewnie nawet głębsze!
 (d. c. n.)

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Węgiel z kop.: „Hr. Renard,” „Saturn,” Reden,” „Towarz. Grodzieckie”
 w ładunkach wagonowych z dostawą lub bez.

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wcho-
 dzące, od najwyuczajniejszych do najwykwintniejszych pod względem artystycznym wykonawstwa, ze wszystkich krajowych i zagraniczo-
 nych prima matorjatorów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od rełi modelowane i wszelkie roboty sztukatorskie. Zakład podejmuje nu
 się wykonywać roboty w młeksowód c'h najodleglajszych, informacje, rysunki kosztorysy na każde żąda eur

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamoniarzski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 Aleja III doń wleczona.

<p>St. Szczawiński w Częstochowie (obok Teatru) Skład Win DELIKATESÓW i towarów kolonialnych ogz. od 1878 r.</p>	<p>POLECA: Wszehświatowy najwytworniejszy Koniak Jas Prunier & Co oraz Wino Szampańskie Księcia „Montebello“ najmodniejsze w świecie smakoszków.</p>	<p>IMPORT WIN Węgierskich i Francuskich.</p>
---	--	--

1223

BIURO
ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE
Filipczyński, Łopieński i S-ka
Częstochowa, Aleja II № 28. Telefonu № 150.
Adres tel.: „Filipczyński Częstochowa.“
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie budownictwa wchodzące jako to: Projekty architektoniczne i budowlano-konstrukcyjne oraz prowadzenie robót budowlanych. Sporządzanie i sprawdzanie kosztorysów i rachunków budowlanych, obliczenia statyczne oraz perspektywy à vol d'oiseau. Całkowite przedsiębiorstwa budowlane lub też oddzielne roboty mularskie, ciesielskie, stolarskie i t. p.

„Arystokratyna”
Odmierzona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliska antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu—staje się pleć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku
Piegi, zmarszczki, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.
1485

Popierajcie przemysł krajowy
Żądajcie Stalówek
fabryki **K. WASILEWSKI i S-ka**
w Warszawie, Chłodna 29, Telefon 17--91.
Przedstawiciel na Zagłębie i Częstochowę
1937 D. Majowski Inżynier, Sosnowiec ul. Czysta № 9. 12—1

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

ZRODZEŁ RZĄDU FRANCUSKIEGO

PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu ułatwiają trawienie.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samemu wody alkalicznej i gazowej.

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.
Telefonu Nr. 138.
Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych zatwierdza i przeprowadza; sprzedaje, zamiana, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, willi, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże lokata kapitałów.

Ważna wiadomość
dla chcących się osiedlić
na roli w Brazylii.
Kto chce jechać z rodziną do Brazylii dla osiedlenia się na roli, może otrzymać od Towarzystwa żeglugi bilet wolnej jazdy przez morze, dla siebie i całej rodziny.
Przed wyjazdem zasięgnąć należy rady Tow. „Opatrzność“ w Krakowie, lub w biurach Towarzystwa w Oświęcimiu i Jarosławiu.
Towarzystwo ma w Brazylii swoich urzędników i zajmuje się losem wychodźców na miejscu.
Nie dać się więc bałamuć pokątnym agentom, którzy nie znają sami kraju, do którego ludzi wysyłają i fałszywie informują wychodźców narażając ich na straty i zawód.
Na samą jazdę do morza potrzeba mieć najmniej 80 koron od osoby dorosłej. Przed wyjazdem być u doktora dla stwierdzenia czy nie zachodzi wypadek choroby oczu.
Towarzystwo opieki nad wychodźcami „Opatrzność“ w Krakowie.
1202 16—2
23 morgi ziemi bardzo dobrej, w tych 3 morgi doskonałej łąki, staw, woda źródłana, blisko Częstochowy, sprzedam na warunkach bardzo dogodnych. Biuro „Renometr“ aleja III № 60. 1309

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców **M. A. Lubieński** udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskiem im. Mickiewicza, a także na sali Harmonia i zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajewskiej № 9, na miesiąc lub na wyjazd.
Z powodu wyjazdu za granicę sprzedam lub oddam w dzierżawę **Zakład Fryzjerski** bardzo dobrze prosperujący. Wiadomość w Administracji Gońca. 1352 3—1

Zakład Fotograficzny
J. RUDLIKI
będący czasowo pod zarządem p. S. Wiśniewskiego, przechodzi obecnie pod zarząd własny **H. RUDLICKIEJ.** 1322-3-3

CONSTIPATION
PILULES DE
CASCARA
MIDY
Doza: 2 pigułki wieczorem przed spoczynkiem.
Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

FRANCUSKI POPULARNY ŚRODEK przeciw **CHRONICZNEJ OBSTRUKCJI**

Niema lepszego środka, jak uznane przez powagi lekarskie

Mydło Herba
D-ra Obermeyera
przeciw **piegom, pryszczom, węgrom, mokrym i suchym liszajom, swędzeniu i wszelkim nieczystościom skóry.**
TYSIĄCE PODZIEKOWAŃ!
Po krótkim użyciu, widoczne są najlepsze rezultaty. Dostać: apteki i składy apteczne.
UWAGA. Prawdziwe tylko ze **sióstrą miłosierdzia** na każdym kawałku.

MYDŁO HERBA
D-ra OBERMEYERA

Obiady i kolacje smaczne i zdrowe. **S**klep spożywczo-kolonialny dobrze prosperujący, sprzedam niedrogo. Aleja III 5—5 Nr. 49. 1257—10—5

Do wynajęcia
sala w „Tivoli“ na odczyty, zebrania wieczorki i t. p. Wiadomość w zakładzie gimnastycznym p. St. Kiffera. 1280 12—4
Jest do sprzedania dom w Częstochowie, 2 minuty od dworca D. Z. W. W., z kąpielnią i łaźnią parową. Studnia artezyjska samobijąca woda. Cena i warunki bardzo przystępne. Wiadomość Mikołajewska 4 u właściciela. 1307—6—4
Do wynajęcia 4 pokoje z kuchnią, balkonem i zlewem, mogą wynająć razem lub też oddzielno. Tamże maszyna „Singer“ w dobrym stanie, Aleja III Nr. 71. 1320 5—3
Poszukuje się stolowników, Aleja III dom Imicha Nr. 16 w oficynie. 1323 5—5
Willa podmiejska o 12-tu pokojach wspólnia, ogród z 400 set drzew owocowych, sadzawka sarybiona kire, sprzedam tanio. Biuro „Renometr“ Aleja III № 60.

Zgubiono
przechodząc Aleję zegarek złoty damski Łaskawy znalazca, raczy zwrócić za wynagrodzeniem równąjącem się wartości zguby u S. Rodata i Aleja Nr. 8. 1348-1-1
Potrzebny spółnik do korzystnego interesu z małym kapitałem, zastac można od 12 w poł. do 2-u właściciela domu ul. Krakowska Nr. 22. 1353-1-1
Sklep spożywczo-dystrybucyjny przy fabrykach do sprzedania. Teatralna 26. 1351 3—1
Przyjmę miejsce kasjerki z kaucją. Wiadomość Teatralna 20—sklep. 1350-2-1
Lód do wydzierzawienia zbior lodu. Wiadomość u T. Landschek fabryka Bleszno. 1349 3—1

Niemieckiego i Francuskiego
udziela akademik uniwersytetu berlińskiego. Wiadomość w Admin. Gońca. 1347—1—1

ROWERY

z oryginalnych części francuskich najtaniej.
T. KURASIEWICZ
Częstochowa.
E. Bieniaszowski
oprawa obrazów, sklep w Alei III Nr. 50 vis à vis powiatu. Przyjmuje do oprawy obrazy portrety i fotografie. Posiadam na składzie duży wybór listów, s pierwszorzędnymi firm Warszawskich w najnowszych gustonach. Roboty wykonuje solidnie i gustownie. Ceny umiarkowane. 305—150—9